

Registratienummer:	RVO15.0005	Portefeuillehouder:	Regionale raads werkgroep 'Slim Samenwerken'
Van afdeling:	Griffie	Ter inzage gelegde stukken / bijlagen:	
Behandelend ambtenaar:	mr. drs. M. Huisman	1. Raadsvoorstel- en besluit Slim Samenwerken bij de Kop (IR15.0048).	
Telefoonnummer:	(0223) 67 8101	2. Aanbiedingsbrief van notitie en advies raads werkgroep Slim Samenwerken van 10 april 2014 (IR15.0049).	
E-mail adres:	m.e.huisman@denhelder.nl	3. Presentatie werkbezoek Drechtsteden 2 december 2014 (IR15.0050).	
		4. Overzicht stemverhoudingen Noordkop volgens wegingsfactor Drechttraad (IR15.0051).	
		5. Verklaring regionale bestuurlijke samenwerking in de Noordkop van 29 januari 2015 (IR15.0052).	
		6. Verordening Noordkopraad i.o. 2015 (IR15.0053).	
		7. Reacties colleges op concept-raadsvoorstel (IR15.0054).	
Onderwerp:	Samen-werken aan en naar een Noordkopraad		

Gevraagd besluit:

1. de samenwerking tussen de vier kopgemeenten in 2015 via een groeimodel te intensiveren, met als uiteindelijk doel een Noordkopraad met bevoegdheden, die professioneel wordt ondersteund, democratisch opereert en besluiten neemt die de regio betreffen;
2. tot het moment van het instellen van een Noordkopraad te werken met een Noordkopraad i.o. op basis van een niet vrijblijvende samenwerking met niet te veel onderwerpen, een lichte structuur en met regie bij de gemeenteraden;
3. de Verordening, regelende de instelling, de bevoegdheden, de samenstelling en de werkwijze van de Noordkopraad i.o., op de voet van een commissie als bedoeld in artikel 84 van de Gemeentewet, vast te stellen, zoals die als bijlage deel uitmaakt van dit besluit;
4. uiterlijk eind 2015 van de raads werkgroep 'Slim Samenwerken bij de Kop' een voorstel te ontvangen, zodat de raden een besluit kunnen nemen over de samenwerking tussen de Noordkopgemeenten vanaf 2016.
5. de raads werkgroep 'Slim Samenwerken bij de Kop' te machtigen een kwartiermaker aan te stellen die de noodzakelijke voorbereidingen treft voor het oprichten van een Noordkopraad als genoemd onder punt 1, zulks voorhands tot een bedrag van € 25.000,-;
6. met betrekking tot de rechtspositie van de onder 5. genoemde kwartiermaker en bekostiging van betrokkene, welke financiering voor gelijke delen voor rekening van de vier gemeenten is, treedt de gemeente Den Helder op als opdrachtgever.

Publiekssamenvatting

Eind 2013 hebben de raden van de vier gemeenten in de Noordkop besloten de regionale raads werkgroep 'Slim Samenwerken bij de Kop' in te stellen. In deze werkgroep zijn de gemeenten Den Helder, Hollands Kroon, Schagen en Texel vertegenwoordigd zijn door twee raadsleden per gemeente en hun griffier. Als opdracht heeft de werkgroep gekregen de slimste manier te bedenken waarop gemeenteraden een stevige positie krijgen in huidige en toekomstige samenwerkingen. Daarnaast hebben de raden destijds besloten de colleges van burgemeester en wethouders te vragen om de gemeenteraden - via 'Slim Samenwerken bij de Kop' - potentiële samenwerkingsthema's te inventariseren, waarbij samenwerking tussen de KOP-gemeenten moet of kan plaatsvinden.

In februari 2014 is, als eerste uitwerking van de opdracht aan de raads werkgroep, een regiobijeenkomst 'Slim Samenwerken' gehouden. De raads werkgroep heeft vervolgens in april 2014 de notitie 'Regionale samenwerking in de kop van Noord-Holland' aan de vier raden aangeboden. Na de raadsverkiezingen van maart 2014 is de raads werkgroep direct na het zomerreces in een nieuwe samenstelling weer bij elkaar gekomen en is besloten een werkbezoek te brengen aan de Drechttraad, waarvoor de vertegenwoordigers van de colleges en de gemeentesecretarissen eveneens werden uitgenodigd. Na dit werkbezoek is met deze zelfde groep een afzonderlijke afspraak gemaakt over gezamenlijke thema's.

De gemeenschappelijke conclusie van het werkbezoek was dat er 'gewoon' een start moet worden gemaakt met een vorm van niet vrijblijvende samenwerking met niet te veel onderwerpen, een lichte structuur en met de regie bij de raad(sleden). Het voorgaande houdt een zogenaamd 'groeimodel' in en 2015 wordt benut als overgangsjaar voor de voorbereidingen voor de invoering van een formele structuur van niet vrijblijvende samenwerking: de Noordkopraad.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Versterking regionale samenwerking en efficiëntere besluitvorming ten aanzien van vooraf bepaalde regionale onderwerpen.

Kader

Gemeentewet.

Wet Gemeenschappelijke Regelingen.

Argumenten

Eind 2013 hebben de raden van de vier gemeenten in de Noordkop besloten de regionale raads werkgroep 'Slim Samenwerken bij de Kop' in te stellen. In deze werkgroep zijn de gemeenten Den Helder, Hollands Kroon, Schagen en Texel vertegenwoordigd zijn door twee raadsleden per gemeente en hun griffier. Als opdracht heeft de werkgroep gekregen de slimste manier te bedenken waarop gemeenteraden een stevige positie krijgen in huidige en toekomstige samenwerkingen. Daarnaast hebben de raden destijds besloten de colleges van burgemeester en wethouders te vragen om de gemeenteraden - via 'Slim Samenwerken bij de Kop' - potentiële samenwerkingsthema's te inventariseren, waarbij samenwerking tussen de KOP-gemeenten moet of kan plaatsvinden.

In februari 2014 is, als eerste uitwerking van de opdracht aan de raads werkgroep, een regiobijeenkomst 'Slim Samenwerken' gehouden. Voor deze bijeenkomst waren vertegenwoordigers (raadsleden en portefeuillehouders) van de regionaden van de Drechtsteden en Twente alsmede van de gemeenteraad van Meppel bereid gevonden introducties te verzorgen over de wijze waarop zij in hun regio samenwerken. Zij schetsten een beeld van hoe de vorm van regionale samenwerking in de praktijk werkt vanuit het perspectief van een raadslid, portefeuillehouder en raadsgriffier. De raads werkgroep heeft vervolgens in april 2014 de notitie 'Regionale samenwerking in de kop van Noord-Holland' aan de vier raden aangeboden.

Na de raadsverkiezingen van maart 2014 is de raads werkgroep in nieuwe samenstelling na het zomerreces weer bij elkaar gekomen. De raads werkgroep constateert (nogmaals) een uitdrukkelijke wens van de raden om meer betrokken te worden door de colleges bij besluitvorming in geval van regionale aangelegenheden, bijvoorbeeld in de situatie als bij de "Kop werkt!", en de gemeenschappelijke regelingen. De (financiële) noodzaak tot samenwerken dient naar de mening van de raads werkgroep daarnaast zowel op het niveau van de raden, colleges als de ambtelijke organisaties te worden versterkt. Hierbij speelt voorts dat onvolledige informatie in (alle) samenwerkingen een punt van zorg is. Tot slot is van belang dat wij als regio in de verschillende samenwerkingsvormen alsmede richting provincie en rijk een bestuurlijke vuist moeten kunnen maken.

In verband met het voorgaande zou een bovenlokaal besluitvormingsmechanisme uitkomst kunnen bieden, waarbij wordt gedacht aan het model dat in de Drechtsteden wordt gebruikt. Om die reden is besloten eerst een werkbezoek te brengen aan de Drechttraad, inclusief vertegenwoordigers (1-2 per gemeente) van de colleges en de gemeentesecretarissen en daarna een afzonderlijke afspraak te maken met (een vertegenwoordiging van) de colleges over gezamenlijke thema's.

Het gezamenlijke werkbezoek aan de Drechttraad (op 2 december 2014) is door alle betrokkenen als zeer waardevol ervaren. De gemeenschappelijke conclusie was dat er 'gewoon' een start moet worden gemaakt met een vorm van niet vrijblijvende samenwerking met niet te veel onderwerpen, een lichte structuur en met de regie bij de raad(sleden): een Drechttraad 'light' constructie. Voor 2015 is bepaald dat de thema's van de Kop Werkt! aan de orde komen. In de toekomst (vanaf 2016) kunnen daar de volgende thema's aan toe worden gevoegd: woningbouw, bedrijventerreinen, sociaal domein. Voorts is afgesproken dat er informerende beeldvormende vergaderingen komen (bijvoorbeeld twee maal per jaar) over de gezamenlijke gemeenschappelijke regelingen.

Het voorgaande houdt een zogenaamd 'groeimodel' in en 2015 wordt benut als overgangsjaar voor de voorbereidingen voor de invoering van een formele structuur: de Noordkopraad. Tot dat moment zal worden gewerkt met een Noordkopraad i.o. waarvoor de volgende drie uitgangspunten gelden:

1. De Noordkopraad i.o. is als volgt samengesteld: van *alle* fracties van *alle* deelnemende gemeenteraden één vertegenwoordiger: de fractievoorzitters of hun vertegenwoordiger, indien de fractievoorzitter geen zitting wil nemen. De benoeming van de leden in de commissie vindt plaats nadat over onderhavige voorstel tot instelling van de commissie is besloten.
2. In het eerste jaar is nog geen sprake zijn van overdracht van bevoegdheden van lokale raden naar de Noordkopraad i.o., maar is vooral sprake van (laten) informeren en een (gezamenlijke) mening vormen; in

het eerste jaar (opiniërend en meningsvormend, maar nog niet besluitvormend) betreffen dit alleen onderwerpen die te maken hebben met De Kop Werkt!

3. De raads werkgroep 'Slim Samenwerken bij de Kop' kan gedurende het gehele proces een beroep doen op expertise vanuit Bureau Drechtsteden.

De Noordkopraad i.o. is een regionaal adviesorgaan voor de lokale raden, die immers beslissingsbevoegd blijven. In verband daarmee is een Verordening, regelende de instelling, de bevoegdheden, de samenstelling en de werkwijze van de Noordkopraad i.o., in de vorm van een commissie als bedoeld in artikel 84 van de Gemeentewet, opgesteld. De regionale adviescommissie (de Noordkopraad i.o.) houdt zich in 2015 bezig met de vier thema's van de 'Kop Werkt!' en de gemeenschappelijke regelingen die de vier gemeenten raken. Het informeren, debatteren (in commissieverband) en adviseren over deze onderwerpen vindt daarmee plaats op regionaal niveau en niet meer in lokale commissies. De besluitvorming vindt nog steeds door de individuele gemeenteraden plaats, bij voorkeur in een besluitvormend deel aansluitend aan de bijeenkomst van de Noordkopraad i.o.

De raads werkgroep Slim Samenwerken bij de Kop' treedt voorlopig op als opdrachtgever en begeleider van een aan te stellen kwartiermaker, begeleider van het proces en als Agendacommissie, die bijeenkomsten van de Noordkopraad i.o. voorbereidt. Gezien de onderwerpen zal afstemming plaatsvinden met de Stuurgroep van 'De Kop werkt!'.

Voor het invoeren van een Noordkopraad dienen nog een behoorlijk aantal handelingen te worden verricht, welke werkzaamheden niet naast de reguliere griffiewerkzaamheden kunnen worden verricht. In verband hiermee stellen wij voor een kwartiermaker aan te stellen. De raads werkgroep 'Slim Samenwerken bij de Kop' stelt en stuurt de kwartiermaker aan en zorgt voor een opdracht, die in elk geval inhoud het opstellen van een stappenplan voor het groeimodel naar een volwaardige Noordkopraad. De kwartiermaker heeft daarmee als taak de vorming van de Noordkopraad in definitieve vorm voor te bereiden, deze raad juridisch vorm te geven (inclusief het maken van een concept reglement van orde) en het raadsvoorstel daartoe voor de vier gemeenteraden op te stellen. Hierbij zal eveneens aandacht worden gevraagd voor:

- het voorkomen van onnodig bestuurlijke drukte;
- het borgen van een effectieve en efficiënte werkwijze;
- het democratisch gehalte;
- de financiën en verdeling van kosten;
- procesgang rond besluitvorming thema's van de 'Kop Werkt!';
- de organisatie/ondersteuning (denk hierbij ook aan zaken als archivering, website, communicatie, digitalisering, e.d.);
- het draagvlak.

In verband met het voorgaande is van belang dat de raden uiterlijk eind 2015 van de raads werkgroep 'Slim Samenwerken bij de Kop' een voorstel ontvangen, zodat de raden een besluit kunnen nemen over een uitgewerkte vorm van de niet vrijblijvende samenwerking tussen de Noordkopgemeenten vanaf 2016.

Alternatieven

Herindeling

De meeste vergaande vorm van samenwerking is een fusie van de vier Kopgemeenten, waardoor een ambtelijke en bestuurlijke samenwerking binnen één gemeente gaat plaatsvinden.

Ambtelijke samenwerking

Organisaties gaan (ambtelijk) vergaand samenwerken. Dit om de kwaliteit van de organisaties te verbeteren en de kwetsbaarheid te verminderen. Op termijn zijn mogelijk ook kosten te besparen. Randvoorwaarde voor de samenwerking is vaak dat de dienstverlening dichtbij de burger én op niveau blijft. Een keuze hierbij is een grootscheepse ambtelijke fusie in één klap of lerend groeien, waarbij de samenwerking vooral intensief wordt op de taakvelden waar de meeste meerwaarde is te behalen.

Regio Twente

Dit is een samenwerkingsverband van veertien gemeenten (totaal 630.000 inwoners). De regio Twente wordt bestuurd door een algemeen en een dagelijks bestuur. Het algemeen bestuur, de regionaard, is de 'gemeenteraad' van Regio Twente. De regionaard stelt o.a. het beleid, de begroting, de jaarrekening en de verordeningen vast. Elke gemeente is in de regionaard vertegenwoordigd door twee leden: één uit het college van burgemeester en wethouders en één uit de gemeenteraad. Daarnaast is de burgemeester van Enschede voorzitter van regio Twente en als zodanig heeft vanuit Enschede een extra lid zitting in de regionaard. In totaal negenentwintig leden.

Op dit moment wordt gekeken hoe samenwerking in de toekomst kan worden vormgegeven, nu het kabinet Rutte II de stadsregio's gaat opheffen (Regio Twente is een stadsregio conform de Wgr-plus). Er ligt thans een advies voor om de samenwerking op een ander manier in te vullen. Voor meer achtergrondinformatie kan worden verwezen naar de website www.regiotwente.nl.

Drechtsteden

De Drechtsteden is een samenwerkingsverband (in de vorm van een gemeenschappelijke regeling) tussen zes gemeenten in dit gebied, te weten de gemeenten Dordrecht, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht, Alblasserdam en Hendrik-Ido-Ambacht. Dit samenwerkingsverband bestaat sinds 2006, waarvan het hoogste bestuursorgaan de Drechtraad is. De gemeenten werken samen op het gebied van o.a. bereikbaarheid, economie, ruimtelijke ontwikkeling en sport en cultuur. Het samenwerkingsverband omvat daarnaast onder meer een gezamenlijke Sociale Dienst. Voor meer achtergrondinformatie kan worden verwezen naar de website www.drechtsteden.nl.

Alles zo laten zoals het is

De vier Koppgemeenten blijven op eenzelfde wijze werken en de samenwerking wordt op ad hoc basis vormgegeven zonder formalisering.

Maatschappelijk draagvlak

Het besluit heeft geen gevolgen die de burgers rechtstreeks raken. Op basis van de Referendumverordening 2012 is het mogelijk een referendum te houden over het voorliggende besluit. Wij adviseren u echter - gelet op de aard van het besluit - dit niet te doen. Daarbij is het ook slechts een procedurele aangelegenheid in aanloop naar een definitief voorstel eind 2015.

Financiële consequenties

Vorbereidingskosten en de kosten van de aan te stellen kwartiermaker (naar schatting € 25.000) worden verdeeld over de vier gemeenten. Voor de dekking van (een deel van) de kosten zal een subsidieaanvraag bij de provincie worden ingediend.

Communicatie

Na de besluitvorming door de raden volgt een gezamenlijk persbericht en de toezending van de raadsbesluiten naar de provincie en de minister van Binnenlandse Zaken en koninkrijksrelaties.

Realisatie

Voor de realisatie van de formalisering van de niet vrijblijvende vorm van samenwerking wordt voorgesteld een kwartiermaker aan te stellen.

Den Helder, 4 maart 2015

De regionale raads werkgroep 'Slim Samenwerken bij de Kop',

voorzitter,

Fijko van der Laan (raadslid PvdA, gemeente Hollands Kroon)

coördinerend raadsgriffier (gemeente Den Helder),
Menco Huisman

Peter de Vrij (raadslid PvdA, gemeente Den Helder)

Marcel Karhof (raadslid Stadspartij Den Helder, gemeente Den Helder)

Jip Pankras (raadslid Senioren Hollands Kroon, gemeente Hollands Kroon).

Hans Kröger (raadslid JESS, gemeente Schagen)

Marcel Sanders (raadslid CDA, gemeente Schagen).

Jan Aris Eelman (raadslid Texels Belang, gemeente Texel)

Marjan de Groot-Kooi (Sterk Texel, gemeente Texel).

De raadwerkgroep wordt ondersteund door de vier raadsgriffiers.